

**AB ROKIŠKIO BUTŲ ŪKIS
PINIGŲ PLOVIMO IR (AR) TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS
ĮGYVENDINIMO TVARKA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. AB Rokiškio butų ūkis, juridinio asmens kodas 173001047, registruota buveinė Nepriklausomybės aikštė 12A, Rokiškis (toliau – Buhalteris) Pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos įgyvendinimo tvarka yra parengta remiantis 2017 m. gruodžio 15 d. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-185 “Dėl buhalterinės apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugas teikiančioms įmonėms ir šias paslaugas savarankiškai teikiantiems asmenims skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui, patvirtinimo” bei nustato pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo Buhalterio veikloje tvarką (toliau – Tvarka).

2. Šioje Tvarroje vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme (toliau – Įstatymas).

3. Buhalteris, vykdydama pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemones, vadovaujasi Įstatymu, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT) direktoriaus 2017 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. V-131 „Dėl Asmens tapatybės dokumento kopijos tvirtinimo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus 2016 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. V-314 „Dėl Techninių reikalavimų kliento tapatybės nustatymo procesui, kai tapatybė nustatoma nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, leidžiančiomis tiesioginio vaizdo perdavimą, patvirtinimo“, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus 2016 m. spalio 20 d. įsakymu Nr. V-273 „Dėl Tinkamo tarptautinių finansinių sankcijų įgyvendinimo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos reguliavimo srityje priežiūros nurodymų patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais.

**II SKYRIUS
PINIGŲ PLOVIMO IR (AR) TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS
PRIEMONĖS**

4. Buhalteris įgyvendina šias pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemones:

- 4.1. Kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymas:
 - 4.1.1. nustatymas, ar klientas veikia savo vardu, ar yra kontroliuojamas;
 - 4.1.2. jeigu klientas veikia per atstovą, kliento atstovo tapatybės nustatymas;
 - 4.1.3. kliento – fizinio asmens tapatybės nustatymas;
 - 4.1.4. kliento – juridinio asmens tapatybės nustatymas;
 - 4.1.5. kliento – juridinio asmens naudos gavėjo tapatybės nustatymas;

Unikalus Nr.: 173001047 FNTT-2

Autorinės teisės priklauso Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijai ©. Suteikta naudoti AB Rokiškio butų ūkio įmonės pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos įgyvendinimui, be teisės naudoti kaip komercinės veiklos objektą (perparduoti, kopijuoti ar kitaip platinti).

- 4.1.6. informacijos apie kliento – juridinio asmens vadovą surinkimas;
- 4.1.7. informacijos apie kliento – juridinio asmens valdymo struktūrą ir veiklos pobūdį surinkimas;
- 4.1.8. informacijos apie kliento – fizinio ar juridinio asmens dalykinių santykių tikslą ir numatomą pobūdį surinkimas;
- 4.1.9. kliento ir naudos gavėjo tapatybės patikrinimas, remiantis dokumentais, duomenimis ar informacija, gauta iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio;
- 4.1.10. nuolatinės kliento dalykinių santykių stebėsenos vykdymas;
- 4.1.11. kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo metu pateiktų dokumentų, duomenų ar informacijos nuolatinis peržiūrėjimas ir atnaujinimas;
- 4.1.12. bet kuriuo kitu atveju, kai kyla įtarimų, kad yra, buvo ar bus vykdoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo veika.

4.2. kai neturima galimybių įvykdyti kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimus – Buhalteris nesudaro sandorių, neužmezga dalykinių santykių ar juos nutraukia (išskyrus kai Buhalteris vertina savo kliento teisinę padėtį, įskaitant teikiamas konsultacijas dėl teismo proceso pradėjimo arba jo vengimo);

4.3. kliento ir naudos gavėjo tapatybė turi būti nustatyta ne tik naujiems, bet ir esamiems klientams (jeigu tai nebuvo padaryta anksčiau), taip pat kai kyla abejonų dėl anksčiau gautų kliento ir naudos gavėjo tapatybės duomenų teisingumo ar autentiškumo;

4.4. įtartinų piniginių operacijų ar sandorio sustabdymas;

4.5. pranešimas apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius;

4.6. pranešimas apie vienkartinį atsiskaitymą su Buhalteriu grynaisiais pinigais, jeigu gaunamų grynujų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta;

4.7. sudėtingų ar neįprastai didelių sandorių ir neįprastų sandorių struktūros nagrinėjimas;

4.8. informacijos saugojimas nustatyta laiką;

4.9. už pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą atsakingų darbuotojų paskyrimas;

4.10. darbuotojų mokymas;

4.11. vidinių sistemų, leidžiančių saugiais kanalais ir užtikrinant visapusišką užklausų konfidencialumą skubiai reaguoti į FNTT paklausimus, įdiegimas;

4.12. FNTT pateiktos informacijos konfidencialumas;

4.13. vidaus politikos ir vidaus kontrolės procedūrų nustatymas;

4.14. informacijos apie Buhalterio naudos gavėjus pateikimas Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos (JADIS) tvarkytojui.

III SKYRIUS

PINIGŲ PLOVIMO IR (AR) TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

PIRMAS SKIRSNIS

KLIENTO IR NAUDOS GAVĖJO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

5. Buhalteris privalo imtis priemonių ir nustatyti bei patikrinti kliento ir naudos gavėjo tapatybę:

5.1. prieš pradėdama dalykinius santykius;

5.2. prieš atlikdama klientų vardu vienkartinės ar kelias tarpusavyje susijusias pinigines operacijas arba sudarydama sandorius, kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos, ar kelių susijusių operacijų metu, išskyrus atvejus, kai kliento ir naudos gavėjo tapatybė jau yra nustatyta;

Unikalus Nr.: 173001047 FNTT-2

Autorinės teisės priklauso Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijai ©. Suteikta naudoti AB Rokiškio butų ūkio įmonės pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos įgyvendinimui, be teisės naudoti kaip komercinės veiklos objektą (perparduoti, kopijuoti ar kitaip platinti).

5.3. kai kyla abejonių dėl anksčiau gautų kliento ir naudos gavėjo tapatybės duomenų teisingumo ar autentiškumo;

5.4. bet kuriuo kitu atveju, kai kyla įtarimų, kad yra, buvo ar bus vykdoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo veika.

6. Buhalteris nustatydamas kliento - fizinio asmens tapatybę, kai jis dalyvauja fiziškai, pareikalauja iš kliento – fizinio asmens Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės asmens tapatybės dokumento arba leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje, kuriame yra šie duomenys, patvirtinantys jo tapatybę:

6.1. vardas (vardai);

6.2. pavardė (pavardės);

6.3. asmens kodas (užsieniečiui – gimimo data (jeigu yra – asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti, leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje numeris ir galiojimo laikas, jo išdavimo vieta ir data (taikoma užsieniečiams);

6.4. nuotrauka;

6.5. parašas (išskyrus atvejus, kai asmens tapatybės dokumente jis neprivalomas);

6.6. pilietybė (jeigu asmuo be pilietybės – valstybę, kuri išdavė asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą).

7. Buhalteris, nustatydamas kliento – juridinio asmens tapatybę, reikalauja jo tapatybę patvirtinančių dokumentų arba šių dokumentų kopijų su notaro liudijimu, patvirtinančiu dokumento kopijos tikrumą, kuriuose yra šie duomenys:

7.1. pavadinimas;

7.2. teisinė forma, buveinė (adresas), faktinės veiklos vykdymo adresas;

7.3. kodas (jeigu toks kodas yra suteiktas);

7.4. registracijos išrašas ir jo išdavimo data.

8. Kai klientas yra juridinis asmuo, atstovaujamas fizinio asmens, arba klientui – fiziniam asmeniui atstovauja kitas fizinis asmuo, šių atstovų tapatybę nustatoma taip pat, kaip ir kliento – fizinio asmens. Taip pat klientas turi pateikti informaciją apie juridinio asmens vadovą: vadovo vardas, pavardė, asmens kodas (užsieniečiui – gimimo data (jeigu yra, – asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti), pilietybė (jeigu asmuo be pilietybės, – valstybė, kuri išdavė asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą).

8. Kai klientas yra juridinis asmuo, atstovaujamas fizinio asmens, arba klientui – fiziniam asmeniui atstovauja kitas fizinis asmuo, Buhalteris turi pareikalauti iš jo įgaliojimo ir patikrinti jo galiojimą (tai yra jį išdavusio asmens teisę išduoti tokį įgaliojimą), įgaliojimo galiojimo laiką, kokius veiksmus atlikti nurodyta įgaliojime (įgaliojimas turi atitikti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso reikalavimus). Užsienyje išduotas įgaliojimas turi būti legalizuotas arba patvirtintas dokumentų tvirtinimo pažyma (*apostille*).

9. Pradėdamas kliento tapatybės nustatymą, kai klientas – fizinis asmuo arba kliento – juridinio asmens atstovas nustatant jo tapatybę dalyvauja fiziškai, atsakingas Bendrovės darbuotojas privalo:

9.1. įvertinti, ar klientas (arba kliento atstovas) – fizinis asmuo, pradedantis bendradarbiauti su Buhalteriu, pateikia galiojančius dokumentus; nustatyti, ar jo pateiktame dokumente yra būtent to kliento nuotrauka;

9.2. įvertinti pateikto dokumento būklę (ypač didelį dėmesį atkreipti į tai, ar nuotrauka, puslapiai ar įrašai nebuvo keičiami, taisomi ir panašiai);

9.3. sužinoti, ar klientas – fizinis ar juridinis asmuo pats naudosis finansų įstaigos paslaugomis, ar jis atstovaus kito asmens interesams;

9.4. įsitikinti, ar fizinis arba juridinis asmuo turi reikiamus įgaliojimus veikti kliento vardu;

9.5. padaryti fizinio asmens pateikto dokumento puslapių, kuriuose yra šio fizinio asmens nuotrauka ir kiti tapatybei nustatyti reikalingi duomenys, kopiją arba nuskenuoti dokumentą;

9.6. patikrinti, ar yra aplinkybių taikyti sustiprintą kliento tapatybės nustatymą.

Unikalus Nr.: 173001047 FNNT-2

Autorinės teisės priklauso Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijai ©. Suteikta naudoti AB Rokiškio butų ūkio įmonės pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos įgyvendinimui, be teisės naudoti kaip komercinės veiklos objektą (perparduoti, kopijuoti ar kitaip platinti).

10. Ant kiekvieno kliento tapatybę patvirtinančio dokumento kopijos (jeigu daroma popierinė dokumento kopija) Buhalterio atsakingas darbuotojas ar įgaliotas asmuo, padaręs dokumento kopiją, privalo uždėti tikrumo žymą.

11. Jeigu kliento tapatybę nustatoma klientui nedalyvaujant fiziškai, klientas – fizinis asmuo arba kliento – juridinio asmens atstovas privalo pateikti duomenis apie naudos gavėją. Kliento pateikti duomenys patvirtinami naudojant Europos Sąjungoje išduotas elektroninės atpažinties priemones, veikiančias pagal aukšto arba pakankamo saugumo užtikrinimo lygio elektroninės atpažinties schemas, arba kvalifikuotu elektroniniu parašu, naudojant kvalifikuotą elektroninio parašo sertifikatą, kuris atitinka Reglamento (ES) Nr. 910/2014 reikalavimus, arba naudojant elektronines priemones, leidžiančias tiesioginį vaizdo perdavimą, arba parašu rašytinės formos dokumente.

12. Nustatant kliento tapatybę, visais atvejais privaloma nustatyti naudos gavėją (gavėjus). Naudos gavėjo nustatymas visais atvejais reiškia fizinio asmens ar fizinių asmenų grupės nustatymą. Buhalteris privalo kaupti ir FNTT reikalavimu pateikti šiuos duomenis apie kliento naudos gavėją:

12.1. naudos gavėjo tapatybės duomenis;

12.2. kliento pateiktos informacijos tikrinimo patikimuose ir nepriklausomuose šaltiniuose įrodymus;

12.3. duomenis apie kliento (juridinio asmens) nuosavybės ir kontrolės struktūrą;

12.4. Tais atvejais, kai naudos gavėju nustatytas vyresniojo vadovo pareigas einantis fizinis asmuo, kaip nurodyta Įstatymo 2 straipsnio 14 dalies 1 punkto b papunktyje, Buhalteris privalo patikrinti vyresniojo vadovo pareigas einančio fizinio asmens tapatybę ir saugoti įrašus apie atliktus veiksmus ir patikrinimo proceso metu iškilusius sunkumus, jeigu tokių buvo.

13. Buhalteris, nustatydamas naudos gavėjo tapatybę, papildomai turi teisę naudotis Juridinių asmenų dalyvių informacinė sistema (JADIS) ir kitomis valstybės informacinėmis sistemomis, registrais, kuriuose kaupiami duomenys apie juridinių asmenų dalyvius.

14. Buhalteris kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą vykdo vadovaudamasi teisės aktais, taikydama rizikos vertinimu pagrįstą metodą ir naudodama:

14.1. įprastas kliento tapatybės nustatymo priemones ir procedūras;

14.2. papildomas kliento tapatybės nustatymo priemones ir procedūras sustiprintam kliento tapatybės nustatymui atlikti;

14.3. supaprastintas kliento tapatybės nustatymo priemones ir procedūras supaprastintam kliento tapatybės nustatymui atlikti.

15. Tokiais atvejais, kai Buhalteris neturi galimybių įvykdyti 4.1.1–4.1.11. papunkčiuose nustatytų reikalavimų, Buhalteris privalo atlikti keliamos pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmės įvertinimą, išskyrus atvejus, kai Buhalteris vertina savo kliento teisinę padėtį, įskaitant teikiamas konsultacijas dėl teismo proceso pradėjimo arba jo vengimo. Nustačius pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę, Buhalteris praneša apie įtartina pinigine operaciją ar sandorį FNTT.

ANTRAS SKIRSNIS

SUPAPRASTINTAS KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

15. Buhalteris gali taikyti supaprastintą kliento tapatybės nustatymą, jeigu pagal finansų įstaigų ar kitų įpareigotųjų subjektų nustatytas rizikos vertinimo ir valdymo procedūras nustatoma maža pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika:

15.1. bendrovėms, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių reguliuojamose rinkose, ir kitoms užsienio valstybių bendrovėms, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje ir kurioms yra taikomi Europos Sąjungos teisės aktus atitinkantys reikalavimai atskleisti informaciją apie savo veiklą;

Unikalus Nr.: 173001047 FNTT-2

Autorinės teisės priklauso Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijai ©. Suteikta naudoti AB Rokiškio butų ūkio įmonės pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos įgyvendinimui, be teisės naudoti kaip komercinės veiklos objektą (perparduoti, kopijuoti ar kitaip platinti).

- 15.2. valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, Lietuvos bankui;
- 15.3. klientui, jeigu klientas yra finansų įstaiga, registruota Europos Sąjungos valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, nustačiusioje Įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingų institucijų prižiūrima dėl šių reikalavimų laikymosi, taip pat jeigu tarptautinės organizacijos šioje valstybėje nustatė žemą korupcijos lygį;
- 15.4. gyvybės draudimo sutarčių arba papildomo savanoriško pensijų kaupimo sutarčių, kai metinė draudimo įmoka arba įmoka į pensijų fondą yra ne didesnė kaip 1 000 eurų arba vienkartinė draudimo įmoka arba įmoka į pensijų fondą yra ne didesnė kaip 2 500 eurų ar ją atitinkanti suma užsienio valiuta, atvejais;
- 15.5. pensijų programų draudimo liudijimų, jeigu juose nėra nuostatos dėl jų išankstinio nutraukimo ir jeigu draudimo liudijimai negali būti naudojami kaip įkeitimo objektai, atvejais;
- 15.6. pensijų, kaupiamų pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą, atvejais, kitais pensijų, senatvės pensijų ar kitų sistemų, kurios numato pensijas darbuotojams, kai įmokos yra išskaičiuojamos iš darbo užmokesčio, o šių sistemų veiklą reglamentuojantys teisės aktai neleidžia kitam asmeniui perduoti tokios sistemos nario dalies, atvejais;
- 15.7. elektroninių pinigų atvejais, kai bendrai per kalendorinius metus įvykdytų operacijų vertei taikoma 1 000 eurų arba ją atitinkančios sumos užsienio valiuta riba, išskyrus Įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nurodytus atvejus ir atvejus, kai tais pačiais kalendoriniais metais elektroninių pinigų turėtojo prašymu išperkama 500 eurų arba ją atitinkanti suma užsienio valiuta ar didesnė suma grynaisiais pinigais;
- 15.8. loterijų atvejais, kai piniginė vertė, skirta loterijos bilietams pirkti bei neatsiimtų laimėjimų sumoms kaupti, laikoma elektroniniu būdu, o didžiausia saugoma piniginė vertė neviršija 1 000 eurų ir negali būti pildoma ar kitaip finansuojama anoniminėmis lėšomis bei negali būti naudojama kitiems negu loterijos bilietų pirkimo atsiskaitymams;
- 15.9. mokėjimo inicijavimo ir sąskaitos informacijos paslaugų atvejais, kai teikiant šias paslaugas yra prieinami Įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose ir 10 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyti kliento duomenys ir duomenys apie kliento turimą mokėjimo sąskaitą, atidarytą Europos Sąjungos valstybės narės mokėjimo paslaugų teikėjo įstaigoje;
- 15.10. indėlių, priimamų iš fizinių asmenų, atvejais, kai bendrai per kalendorinius metus priimamų indėlių vertei taikoma 30 000 eurų arba ją atitinkančios sumos užsienio valiuta riba ir sukaupta indėlio, palūkanų ar kita mokėtina suma yra gražinama tik į kliento kredito įstaigoje turimą sąskaitą, iš kurios buvo pervedamos lėšos indėliui laikyti.
16. Taikydami supaprastintą kliento tapatybės nustatymą valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, Lietuvos bankui, Buhalteris, nustatydamas kliento ir naudos gavėjo tapatybę, privalo gauti tik tokius duomenis:
- 16.1. kliento – fizinio asmens atveju:
- 16.1.1. vardas (vardai);
 - 16.1.2. pavardė (pavardės);
 - 16.1.3.3 asmens kodas (užsieniečiui – gimimo data (jeigu yra – asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti, leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje numeris ir galiojimo laikas, jo išdavimo vieta ir data (taikoma užsieniečiams)
- 16.2. kliento – juridinio asmens atveju:
- 16.2.1. pavadinimas;
 - 16.2.2. teisinė forma, buveinė (adresas), faktinės veiklos vykdymo adresas;
 - 16.2.3. kodas (jeigu toks kodas yra suteiktas)
- 16.3. Buhalteris privalo užtikrinti užtikrinti, kad pirmasis kliento mokėjimas būtų atliekamas iš kredito įstaigoje turimos sąskaitos, kai kredito įstaiga yra registruota Europos Sąjungos valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, nustačiusioje Įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingos institucijos prižiūri, kaip ji šių reikalavimų laikosi.

17. Jeigu Buhalteris siekia taikyti supaprastintą kliento tapatybės nustatymą, Buhalteris privalo atlikti rizikos įvertinimą ir turėti įrodymus, kad nustatyta maža pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika. Rizikos vertinimo duomenys saugomi ta pačia tvarka, kaip kiti duomenys, gauti kliento tapatybės nustatymo metu.

18. Supaprastintas kliento tapatybės nustatymas gali būti atliekamas tik tada, kai atliekant arba atlikus supaprastintą kliento tapatybės nustatymą yra vykdoma kliento dalykinių santykių stebėseną ir yra galimybė nustatyti įtartiną pinigines operacijas ir sandorius. Jeigu vykdoma nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną nustatoma, kad pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika nebėra maža, Buhalteris privalo imtis Įstatymo 9 straipsnyje nustatytų priemonių ir nustatyti bei patikrinti ir kliento, ir naudos gavėjo tapatybę.

TREČIAS SKIRSNIS SUSTIPRINTAS KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

Politikoje dalyvaujantys fiziniai asmenys

19. Kai klientas – fizinis asmuo, ar kliento – juridinio asmens naudos gavėjas yra politikoje dalyvaujantis asmuo, Buhalteris privalo taikyti tokias priemones:

19.1. gauti vyresniojo vadovo pritarimą dalykiniams santykiams su tokiais klientais užmegzti ar tęsti dalykinius santykius su klientais, kai jie tampa politiškai pažeidžiamais (paveikiamais) asmenimis;

19.2. imtis atitinkamų priemonių turto ir lėšų, susijusių su dalykiniais santykiais arba sandoriu, šaltiniui nustatyti;

19.3. vykdyti sustiprintą nuolatinę dalykinių santykių su politiškai pažeidžiamais (paveikiamais) asmenimis stebėseną.

20. Kai politiškai pažeidžiamas (paveikiamas) asmuo nustoja eiti svarbias viešąsias pareigas, finansų įstaigos ir kiti įpareigotieji subjektai per ne trumpesnę kaip 12 mėnesių laikotarpį privalo toliau atsižvelgti į to asmens tebekeliamą riziką ir taikyti 19 punkte nustatytas priemones tol, kol nustatoma, kad tas asmuo nebekelia politiškai pažeidžiamais (paveikiamais) asmenims būdingos rizikos.

Didelės rizikos trečiosios valstybės

21. Kai klientas – fizinis asmuo, ar kliento – juridinio asmens naudos gavėjas gyvena didelės rizikos trečiojoje valstybėje ar kai klientas – juridinis asmuo yra įsteigtas didelės rizikos trečiojoje valstybėje, Buhalteris privalo taikyti tokias priemones:

21.1. gauti vyresniojo vadovo pritarimą dalykiniams santykiams su tokiais klientais užmegzti ar tęsti dalykinius santykius su šiais klientais;

21.2. imtis atitinkamų priemonių turto ir lėšų, susijusių su dalykiniais santykiais arba sandoriu, šaltiniui nustatyti;

21.3. vykdyti sustiprintą nuolatinę dalykinių santykių su šiais klientais.

22. Europos Komisijos didelės rizikos trečiųjų valstybių sąrašas, nustatytas 2016-07-14 Europos Komisijos reglamentu Nr. 2016/1675, skelbiamas interneto tinklalapio www.fntt.lt skyriaus „Pinigų plovimo prevencija“ poskyryje „Tarptautiniai teisės aktai“.

23. Finansinių veiksmų darbo grupės kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu (FATF) didelės rizikos trečiųjų valstybių sąrašas skelbiamas interneto tinklalapio www.fntt.lt skyriaus „Pinigų plovimo prevencija“ poskyryje „FATF pareiškimai“.

24. Buhalteris, siekdamas įsitikinti, ar sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su didelės rizikos trečiosiose valstybėse gyvenančiais fiziniais asmenimis ar ten įsteigtais juridiniais asmenimis, privalo patikrinti abu didelės rizikos trečiųjų valstybių sąrašus.

25. Buhalteris imasi papildomų kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo priemonių savo nuožiūra imasi kylančiai rizikai mažinti, pavyzdžiui:

25.1. gauti papildomą informaciją apie klientą (profesiją, informaciją, prieinamą per viešuosius šaltinius);

25.2. išsiaiškinti, kokios priežastys lėmė sandorius ar dalykinius santykius;

25.3. reikalauti, kad pirmasis mokėjimas būtų atliktas iš kliento vardu kredito įstaigoje, nustačiusioje Įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus ir kompetentingų institucijų prižiūrime dėl šių reikalavimų laikymosi, turimos sąskaitos.

Didesnė pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika

26. Kai Buhalteris pagal rizikos vertinimo ir valdymo procedūras nustato didesnę pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo riziką, Buhalteris imasi vienos ar kelių papildomų kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo priemonių savo nuožiūra kylančiai rizikai mažinti:

26.1. gauti papildomą informaciją apie klientą (profesiją, informaciją, prieinamą per viešuosius šaltinius);

26.2. išsiaiškinti, kokios priežastys lėmė sandorius ar dalykinius santykius;

26.3. reikalauti, kad pirmasis mokėjimas būtų atliktas iš kliento vardu kredito įstaigoje, nustačiusioje Įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus ir kompetentingų institucijų prižiūrime dėl šių reikalavimų laikymosi, turimos sąskaitos.

27. Rizikos vertinimo duomenys saugomi ta pačia tvarka, kaip kiti duomenys, gauti kliento tapatybės nustatymo metu.

28. Buhalteris privalo vykdyti sustiprintą nuolatinę dalykinių santykių su šiais klientais stebėseną, išnagrinėti jo operacijų ar sandorių vykdymo pagrindą ir tikslą, o tyrimo rezultatus įforminti raštu. Buhalteris, įvertinęs keliamą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę, sprendžia dėl pranešimo apie įtartą piniginę operaciją ar sandorį perdavimo FNTT.

Europos priežiūros institucijų ir Europos Komisijos nurodyti atvejai

29. Europos priežiūros institucijų ir Europos Komisijos nurodyti atvejai, kai reikalaujama atlikti sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, skelbiami FNTT interneto tinklalapio www.fntt.lt skyriaus „Pinigų plovimo prevencija“ poskyryje „Tarptautiniai teisės aktai“.

30. Buhalteris vykdo Europos priežiūros institucijų ir Europos Komisijos nurodytų atvejų, kai reikalaujama atlikti sustiprintą kliento tapatybės nustatymą, stebėseną.

KETVIRTAS SKIRSNIS DALYKINIŲ SANTYKIŲ STEBĖSENA

31. Kai su klientu pradedami dalykiniai santykiai, Buhalteris vykdo dalykinių santykių stebėseną, siekdama užtikrinti, kad vykdomi sandoriai atitiktų Buhalterio turimą informaciją apie klientą, jo verslą, rizikos pobūdį ir šaltinį.

32. Buhalteris skirsto klientus, su kuriais yra užmegzti dalykiniai santykiai, į rizikos grupes:

32.1. didelės rizikos;

32.2. vidutinės rizikos;

32.3. mažos rizikos.

PENKTAS SKIRSNIS

ĮTARTINOS PINIGINĖS OPERACIJOS AR SANDORIO STABDYMAS IR INFORMACIJOS TEIKIMAS FNTT

33. Buhalteris privalo sustabdyti įtartinę piniginę operaciją ar sandorį, išskyrus atvejus, kai to padaryti objektyviai neįmanoma, ir atvejus, kai Buhalteris informaciją gauna vertindama savo kliento teisinę padėtį arba atstovaudama jam baudžiamojo, administracinio ar civilinio proceso metu, įskaitant teikiamas konsultacijas dėl teismo proceso pradėjimo arba jo vengimo.

34. Įtartinos piniginės operacijos arba sandoriai nustatomi:

34.1. atsižvelgiant į Įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijus, patvirtintus Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. V-240 „Dėl Pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašo patvirtinimo“;

34.2. atkreipiant dėmesį į tokią klientų veiklą, kuri dėl savo pobūdžio gali būti susijusi su pinigų plovimu ir (arba) teroristų finansavimu;

34.3. vykdant kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą;

34.4. vykdant nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, įskaitant sandorių, kurie buvo sudaryti šių santykių metu, tyrimą.

35. Buhalteris, ne vėliau kaip per 3 darbo valandas praneša FNTT informaciją apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius, išskyrus atvejus, kai Buhalteris informaciją gauna vertindama savo kliento teisinę padėtį arba atstovaudama jam baudžiamojo, administracinio ar civilinio proceso metu, įskaitant teikiamas konsultacijas dėl teismo proceso pradėjimo arba jo vengimo.

36. Pranešimas apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius teikiamas neatsižvelgiant į pinigines operacijas ar sandorio dydį.

37. Buhalteris praneša FNTT kliento tapatybę patvirtinančius duomenis ir informaciją apie vienkartinį atsiskaitymą su Buhalteriu grynaisiais pinigais, jeigu gaunamų grynųjų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

38. Buhalteris privalo vykdyti sustiprintą nuolatinę dalykinių santykių su šiais klientais stebėseną, išnagrinėti šio straipsnio 1 dalyje nurodytų operacijų ar sandorių vykdymo pagrindą ir tikslą, o tyrimo rezultatus įforminti raštu. Finansų įstaigos ir kiti įpareigotieji subjektai, įvertinę keliamą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę, sprendžia dėl pranešimo apie įtartinę piniginę operaciją ar sandorį perdavimo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai t

Tuo atveju, jei kliento piniginė operacija ar sandoris atitinka tiek nurodymų 34 punkto, tiek 36 punkto požymius, Buhalteris FNTT pateikia abu pranešimus - pranešimą apie įtartinę piniginę operaciją arba sandorį ir pranešimą apie vienkartinį atsiskaitymą su Buhalteriu grynaisiais pinigais, jeigu gaunamų grynųjų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.

39. Pranešimai FNTT teikiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2017 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. 1V-701 „Dėl Įtartinų piniginių operacijų ar sandorių sustabdymo ir informacijos apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius pateikimo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tvarkos aprašo ir Informacijos apie grynųjų pinigų operacijas ar sandorius, kurių suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, pateikimo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tvarkos aprašo patvirtinimo“, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus 2015 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. V-129 „Dėl Informacijos, teikiamos pagal Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimus, teikimo formų, teikimo schemas ir teikimo formų pildymo rekomendacijų patvirtinimo“.

ŠEŠTAS SKIRSNIS INFORMACIJOS IR DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

40. Buhalteris privalo tvarkyti šiuos registracijos žurnalus:

40.1. Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nurodytų pranešimų bei įtartinų piniginių operacijų ir sandorių registracijos žurnalą;

40.2. vienkartinių atsiskaitymų su Buhalteriu grynaisiais pinigais, jeigu gaunamų grynųjų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, registracijos žurnalą;

40.3. klientų, dėl kurių tapatybės duomenų teisingumo ar autentiškumo kyla abejonių, ar kyla įtarimų, kad yra, buvo ar bus vykdoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo veika, registracijos žurnalą;

40.4. klientų, su kuriais sandoriai ar dalykiniai santykiai buvo nutraukti Įstatymo 18 straipsnyje nurodytomis aplinkybėmis ar kitomis su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos tvarkos pažeidimais susijusiomis aplinkybėmis, registracijos žurnalą.

41. Duomenys į registracijos žurnalus įrašomi chronologine tvarka, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo.

42. Buhalteris prioritetą teikia registracijos žurnalų duomenų saugojimui elektroninėje laikmenoje.

43. Registracijos žurnalai tvarkomi vadovaujantis Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-129 „Dėl Piniginių operacijų, sandorių ir klientų registracijos žurnalų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“.

SEPTINTAS SKIRSNIS DARBUOTOJAI

43. Buhalteris paskiria vadovaujantį darbuotoją – įmonės vadovą, kuris organizuoja pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą ir palaikys ryšius su FNTT. Apie šių darbuotojų paskyrimą Buhalteris privalo raštu pranešti FNTT. Buhalteris privalo užtikrinti, kad šis darbuotojas turėtų galimybę gauti visą savo funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, įskaitant priėjimą prie informacijos, susijusios su kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymu, kliento dalykinių santykių stebėseną, piniginėmis operacijomis ir sandoriais, ir kitos informacijos.

44. Buhalteris privalo organizuoti specializuotus pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių mokymus savo darbuotojams, ypač tiems, kurie tiesiogiai dirba su klientais ir jų sandoriais.

AŠTUNTAS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS PROCEDŪROS

45. Buhalteris įgyvendina šioje tvarkoje nustatytas vidaus kontrolės procedūras. Buhalteris privalo peržiūrėti ir prireikus atnaujinti vidaus kontrolės procedūras:

45.1. Europos Komisijai paskelbus atliktos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo Europos Sąjungos mastu rezultatus (skelbiama Europos Komisijos interneto tinklalapyje <http://ec.europa.eu>);

45.2. paskelbus Nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo rezultatus (skelbiama interneto tinklalapio www.fntt.lt skyriaus „Pinigų plovimo prevencija“ poskyryje „Nacionalinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas“);

45.3. gavus FNTT nurodymą griežtinti taikomas vidaus kontrolės procedūras;

45.4. įvykus svarbiems Buhalterio valdymo ir veiklos įvykiams ar pokyčiams;

45.5. periodiškai vykdant vidaus kontrolės procedūrų įgyvendinimo bei pakankamumo stebėseną.

IV SKYRIUS TARPTAUTINIŲ FINANSINIŲ SANKCIJŲ ĮGYVENDINIMAS

46. Buhalteris privalo kiekvienu atveju, prieš užmegzdama santykius su klientu ar sudarydama sandorį, įsitikinti, ar kliento nėra asmenų, kuriems taikomos tarptautinės finansinės sankcijos, sąrašuose.

47. Konsoliduotas Europos Sąjungos sankcijų sąrašas skelbiamas Europos Komisijos interneto tinklalapyje https://eeas.europa.eu/topics/sanctions-policy/8442/consolidated-list-of-sanctions_en.

48. Konsoliduotas Jungtinių Tautų sankcijų sąrašas skelbiamas Jungtinių Tautų interneto tinklalapyje <https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/un-sc-consolidated-list>.

49. Buhalteris, siekdama įsitikinti, ar sandoriai nėra atliekami ir dalykiniai santykiai nėra palaikomi ar užmezgami su asmenimis, kuriems taikomos tarptautinės finansinės sankcijos, privalo patikrinti tiek Europos Sąjungos, tiek Jungtinių Tautų asmenų, kuriems taikomos tarptautinės finansinės sankcijos, sąrašus.

50. Buhalteris privalo vykdyti Lietuvos Respublikos ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose dėl tarptautinių sankcijų įgyvendinimo, Europos Sąjungos reglamentuose dėl tarptautinių sankcijų ir jų įgyvendinimo išimčių ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus 2016 m. spalio 20 d. įsakyme Nr. V-273 „Dėl Tinkamo tarptautinių finansinių sankcijų įgyvendinimo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos reguliavimo srityje priežiūros nurodymų patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51. Pasikeitusių Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų nuostatomis būtina vadovautis iš karto, nelaukiant jų išaiškinimo ar juos įgyvendinančių poįstatyminių teisės aktų.

52. Buhalterio darbuotojas, pažeidęs šią tvarką ir dėl to kilus atsakomybei Buhalteriui, privalo atlyginti visą žalą, padarytą Buhalteriui tokiu pažeidimu.

Priedai:

1. Pranešimų apie įtartinas pinigines operacijas ir sandorius registracijos žurnalas;
2. vienkartinį atsiskaitymą su Buhalteriu grynaisiais pinigais, jeigu gaunamų grynųjų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, registracijos žurnalas
3. klientų, dėl kurių tapatybės duomenų teisingumo ar autentiškumo kyla abejonių, ar kyla įtarimų, kad yra, buvo ar bus vykdoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo veika, registracijos žurnalas
4. klientų, su kuriais sandoriai ar dalykiniai santykiai buvo nutraukti Įstatymo 18 straipsnyje nurodytomis aplinkybėmis ar kitomis su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos tvarkos pažeidimais susijusiomis aplinkybėmis, registracijos žurnalas;
5. Kliento ar potencialaus kliento duomenų lentelė;
6. Asmens tapatybės dokumento kopijos tvirtinimo ir pateikimo tvarkos aprašas;
7. Techniniai reikalavimai kliento tapatybės nustatymo procesui, kai tapatybė nustatoma nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, leidžiančiomis tiesioginio vaizdo perdavimą;

Unikalus Nr.: 173001047 FNTT-2

Autorinės teisės priklauso Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijai ©. Suteikta naudoti AB Rokiškio butų ūkio įmonės pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos įgyvendinimui, be teisės naudoti kaip komercinės veiklos objektą (perparduoti, kopijuoti ar kitaip platinti).

8. Pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašas.